

VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS VARĖNOS LIGONINĖS KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMA 2023-2025 METAMS

I. BENDROS NUOSTATOS

1. Korupcijos prevencijos programos paskirtis – užtikrinti ilgalaikę, veiksmingą ir kryptingą korupcijos prevenciją ir kontrolės sistemą VšĮ Varėnos ligoninėje.
2. Korupcijos prevencijos programos tikslas – išaiškinti ir šalinti korupcijos VšĮ Varėnos ligoninėje prielaidas, užtikrinti skaidresnę ir veiksmingesnę įstaigos bei darbuotojų veiklą.
3. VšĮ Varėnos ligoninės korupcijos prevencijos programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos nacionaline kovos su korupcija 2015-2025 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2015-03-10 d. nutarimu Nr.XII-1537 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015-2025 metų programos patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro 2015-12-10 d. įsakymu Nr.V-1433 „Dėl šakinės korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2015-2019 metų programos patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2014 m. birželio 5 d. įsakymu Nr.2-185 patvirtintomis Savivaldybės korupcijos prevencijos programos rengimo rekomendacijomis ir kitais aktais, reglamentuojančiais korupcijos prevencijos veiklą.
4. Korupcija – bet koks valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens elgesys, neatitinkantis jiems suteiktų įgaliojimų ar nustatytų elgesio standartų, ar tokio elgesio skatinimas, siekiant naudoti sau ir kitiems asmenims ir taip pakenkiant asmenų ir valstybės interesams.
5. Korupcinio pobūdžio nusikalstamos veiklos yra šios: kyšininkavimas, tarpininkavimas, kyšininkavimas, papirkimas, kitos nusikalstamos veikos, jeigu jos padarytos viešojo administravimo sektoriuje arba teikiant viešąsias paslaugas siekiant sau ar kitiems asmenims naudoti: piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi arba įgaliojimų viršijimas, piktnaudžiavimas oficialiais įgaliojimais, dokumentų ar matavimo priemonių suklastojimas, sukčiavimas, turto pasisavinimas ar iššvaistymas, tarnybos paslapties atskleidimas, komercinės paslapties atskleidimas, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimas, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimas, kišimasis į valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens veiklą ar kitos nusikalstamos veikos, kai tokių veikų padarymu siekiama ar reikalaujama kyšio, papirkimo arba nuslėpti ar užmaskuoti kyšininkavimą ar papirkimą (Žin., 2009, Nr. 139-6143).
6. Programos įgyvendinimą koordinuoja įstaigos vadovo paskirtas asmuo, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę.

II. KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO PRIELAUDŲ ANALIZĖ

7. Socialinės:
 - 7.1.santykinai maži medicinos darbuotojų atlyginimai; nepakankamai aiškus santykis tarp sveikatos apsaugos ir socialinės politikos;
 - 7.2.neišvystytas papildomas (savanoriškasis) sveikatos draudimas, be kurio tampa sudėtinga siekti sveikatos politikos tikslų – pakankamo sveikatos sistemos finansavimo, paslaugų kokybės kontrolės, paciento atsakomybės už savo sveikatą ir legalių priemonių už sveikatos paslaugas nustatymo.
8. Teisinės:

- 8.1. Įstatymų bei įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų kokybės trūkumai, tam tikrais atvejais lemiantys teisė aktų kolizijas, dviprasmybes, nepakankamas savo teisių ir pareigų išmanymas visuomenėje sudaro sąlygas sveikatos sistemos darbuotojams piktnaudžiauti tarnyba, sudaryti dirbtines kliūtis žmonėms, siekiantiems įgyvendinti savo teisėtus interesus;
- 8.2. Kokybės sistemų ir reglamentų stoka; nepakankama atsakomybė už padarytus pažeidimus; kontrolės sistemų, teisinių procedūrų ir priemonių ir pan.;
- 8.3. Nepakankamai skaidrus sprendimų priėmimo procesas, nesivadovaujama asmeninės atsakomybės principais, trūksta viešumo;
9. Struktūrinės:
 - 9.1. Sveikatos sistemos struktūros sudėtingumas ir trūkumai. Skirtingas viešųjų sveikatos priežiūros įstaigų pavaldumas (SAM, savivaldybių taryboms) trukdo kurti vientisą sveikatos priežiūros organizavimo sistemą, planuoti išteklius, kooperuoti ASPĮ ir išteklius tokiose srityse kaip technologijų įsigijimas ir atnaujinimas, diegti naujas paslaugas;
 - 9.2. Visų lygių sveikatos sistemos valdymas vis dar yra pernelyg biurokратиškąs, pasižymi pertekliniais draudimais, apribojimais, įvairių pažymų, leidimų, papildomų dokumentų reikalavimais, procedūrų vilkinimu; nepakankamos ir netobulos veiklos apskaitos ir kontrolės sistemos.
10. Visuomenės pilietiškumo stoka:
 - 10.1. visuomenėje nepakanka teisingo supratimo, kas yra korupcija;
 - 10.2. visuomenės požiūrio į korupciją neapibrėžtumą ir prieštaravimus;
 - 10.3. nesipriešinimas korumpuotiems valstybės tarnautojams bei sveikatos sistemos darbuotojams;
 - 10.4. piliečių (taip pat ir pacientų) nenoras dalyvauti antikorupecinėje veikloje.
11. VŠĮ Varėnos ligoninės veiklos sritys, kuriose galimas korupcijos pasireiškimas:
 - 11.1. kompensuojamųjų vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių skyrimas;
 - 11.2. pažymų, suteikiančių įvairias lengvatas, tame tarpe ir finansines, dėl pirminės dokumentacijos pildymo subjektyvumo, išdavimas;
 - 11.3. prekių ir (ar) paslaugų viešieji pirkimai;
 - 11.4. nelegalūs mokėjimai teikiant mokamas ir apmokamas iš PSDF biudžeto lėšų asmens sveikatos priežiūros paslaugas pacientams;
 - 11.5. vienpusė ar nepakankama informacija apie teikiamas nemokamas ir mokamas paslaugas, apie pacientų teises ir galimybes ir kt.;

III. GALIMOS KORUPCIJOS PASEKMĖS

12. Nevykdant veiksmingos ir kryptingos korupcijos prevencijos politikos, korupcijos reiškiniai gali pažeisti visuomeninius santykius VŠĮ Varėnos ligoninėje, dėl ko gali:
 - 12.1 sumažėti VŠĮ Varėnos ligoninės veiklos veiksmingumas, pablogėti teikiamų paslaugų kokybė ir prieinamumas;
 - 12.2. atsirasti socialinė įtampa, sumažėti pacientų bei visuomenės pasitikėjimas ligonine;
 - 12.3. pablogėti įstaigos veiklos administravimo kokybė, atsirasti neoficiali sprendimų priėmimo sistema.

IV. KORUPCIJOS PREVENCIJA

13. Korupcijos prevencija VŠĮ Varėnos ligoninėje – galimas korupcijos priešasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas, įgyvendinant korupcijos prevencijos programos vykdymo priemonių planą, taip pat poveikis įstaigos darbuotojams, siekiant atgrasinti nuo galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veiklos.
14. Korupcijos prevencijos programos uždaviniai:

- 14.1. parengti korupcijos prevencijos VšĮ Varėnos ligoninėje programą ir jos įgyvendinimo priemonių planą (pridedama);
- 14.2.nuosekliai įgyvendinti įstatymo viršenybės principą, nustatant aiškias sprendimų priėmimo procedūras, pašalinant procedūrų bei tvarkų spragas, dėl kurių gali atsirasti sąlygos korupcijai;
- 14.3.nustatyti korupcijos prielaidas;
- 14.4.nustačius korupcijos prielaidas, imtis priemonių jas šalinti;
- 14.5.analizuoti iš fizinių ir juridinių asmenų gaunamus skundus (prašymus, pareiškimus) dėl korupcijos VšĮ Varėnos ligoninėje;
- 14.6.rinkti informaciją apie išaiškintus korupcijos atvejus įstaigoje, juos analizuoti ir, suderinus su VšĮ Varėnos ligoninės direktoriumi, paviėšinti kitiems ligoninės darbuotojams;
- 14.7.užtikrinti teikiamų sveikatos paslaugų prieinamumą ir kokybę;
- 14.8.viešųjų pirkimų srityje išvengti darbuotojų piktnaudžiavimo, vykdant viešuosius pirkimus, tinkamai parengti tiekėjams perkamų prekių, paslaugų ar darbų technines specifikacijas, nepažeidžiant tiekėjų lygiateisiškumo, derinti kiekybinį ir kokybinį pasiūlymo vertinimą;
- 14.9.gydytojų konsultacinės komisijos darbe užtikrinti antikorpucinės programos nuostatų laikymąsi;
- 14.10.sukurti visiems prieinamą informacinę sistemą apie mokamas ir nemokamas sveikatos priežiūros paslaugas sistemą.
- 14.11.didinti antikorpucinio švietimo sklaidą.

V. KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

15. Korupcijos prevencijos programos uždaviniams įgyvendinti sudaromas korupcijos prevencijos programos priemonių vykdymo planas, kuris nustato priemones, tikslus, jų vykdymo terminus bei atsakingus asmenis.
16. Programos įgyvendinimo priemonių planas yra neatskiriama šios Programos dalis. Jis tvirtinamas ir atnaujinamas ligoninės Direktoriaus įsakymu, atsižvelgiant į galimas ar nustatytas korupcijos pasireiškimo ligoninėje sritis ir šios Programos įgyvendinimą.
17. Korupcijos prevencijos priemonių plane, už konkrečių priemonių vykdymą atsako plane nurodyti atsakingi asmenys.
18. Siekiant nuosekliai vertinti pasiektą pažangą, nustatyti kliūtis ir problemas, kylančias įgyvendinant Programą, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę darbuotojas, periodiškai pateikia ligoninės direktoriui informaciją apie priemonių įgyvendinimo eigą, jų veiksmingumą ir tai pagrindžiančius duomenis , dokumentus.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

19. Ši Programa įsigalioja nuo jos patvirtinimo.
20. Laukiamas Programos įgyvendinimo rezultatas – užkirsti kelią atsirasti palankioms korupcijai sąlygoms ligoninėje, skaidrumo ir atvirumo užtikrinimas vykdant viešuosius pirkimus, administruojant bei teikiant paslaugas ir pan.
21. Už šios Programos įgyvendinimą paskirti asmenys, nesilaikantys Programoje nustatytų reikalavimų, atsako pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus.
22. Korupcijos prevencijos programos nuostatos bei vykdymo priemonių planas peržiūrimi kas treji metai. Esant būtinybei, programa gali būti papildoma.